

KÖZMŰVELŐDÉSI, TARSADALMI, GAZDASZATI, IPARI, KERSEKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadói hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 ft — kr.
Hat hóra 2 ft 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Hivatalos hirdetések díja, a bélyeg-illetékekkel együtt: 1—100 szög 1 rt 30 kr., a 100-on fölül minden szó 1 krajczár számítottatik. E hirdetések után járó díj elegendesen kifizendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos, petit sor egyszeri közléseért 7 kr. kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A Nyílt térben: minden három hasábos, garmond sor díja 20 kr

Barsvármegye határainak kiigazítása.

Az 1881-évi LXIII. törvényezikk szerint, eddig Bars megyéhez tartozott Ghymes-Kosztolány község Nyitra megyébe; ellenben Lédecz és Néver község, a hozzá tartozó Pusztahatár és Finta pusztákkal együtt, Nyitra megyéből Bars megyébe átkebeleztetni rendeltetett; az ebből kifolyó közigazgatási, levéltári és árvaügyi szükséges intézkedések elrendelése s fogantatása tekintetéből, Barsvármegye közönsége f. 1882-évi január 11-én Ar-Maróthon közgyűlést tartván, bizottságot küldött ki ezen ügyeknek végrehajtására s az érintett községeknek tetteles átvételére s ez oldalról való határainak kiigazítására.

Bars megyének nyugati határai e szerint kikerekítették: rendben volnának.

Hanem Barsvármegye határai más oldalról sem állnak egészen tisztán; így északon, keleten és délen nincsenek világosan kijelölve, nincsenek határozottan kikerekítve.

Északon sz. kir. Körmöcz főbányaváros lévén a megye határára, az a szomszéd Turóc vármegyében is egy térben folytatódó határos és itt a két megye közötti határvonal nincsen kellőleg megalapítva, nincsen szabályszerűleg kijelölve s meghatározva.

Keleten Léva és a szomszéd Hont megye, Varsány községek között a kommasszációk alkalmával a határ összehavartatott és törvényesen szintén nincsen kikerekítve.

Délen a szomszéd Esztergom vármegyével sem állunk egészen rendben.

Ez oldalról 1848 előtt a megye határa a kis-bényi pataknál álló kőszobor mellett vonult el, s az időben egy faoszlop által jelezve volt úgy, hogy az — innen a Csuda pusztáig terjedő s Léánydi pusztának nevezett terület — egykor Barsvármegyéhez tartozott. A Bach-korszakban azonban — minthogy ezen pusztát a Bényt bíró földes ur, herceg Pálffy tulajdona, az adóügyekben könnyebb eljárhatóság tekintetéből, ugyazólván erőszakosan — Bény községhez csatoltatott, ép úgy, mint közigazgatási tekintetéből Nemes-Oroszi, Hont- és az oszlányi járás Nyitra vármegyékhez kapcsolattak.

Az alkotmányos korszak beálltával jeles veterán jogtudósunk, B o t k a T i v a d a r s z ó b a hozta ez ügyet és követelte annak elintézését, azonban nem talált elég erélyes viszhangra s az ügy, némely oldalról tán szánzándékosan elaltatott.

Mindez azonban nem szolgálhat utmutatásul arra, hogy azt aludni engedjük, vagy elejtsük; sőt inkább szolgál arra, hogy az alvót fölébresztjük, és tesszük ezt annál nagyobb reménnyel, hogy valamint fönnérintett községeink hovatartozási ügye tisztába hozatott, úgy megoldható többi határaink eddig összekuszált ügye s kérdése

Hiszzen legeslegelső feladata minden honpolgárnak, hogy szülőföldjét kellőleg ismerje, s azt, mi azon ismerethez szükséges, megszerezze

Barsvármegye régi geographusok szerint 49.163 □ mérföld területet tesz; újabb időben, vagyis Bach korszaka óta és az 1870-évi statisztikai adatok szerint 46.43 □ mérföld. A Bach idejében fölvevett mérnöki munkálatok, mint az ezen időbeli térképen látható: a körmöczi

járás 5.5 □ mérföld, a lévai járás 10 —, a garami járás 11 —, a kistapolcsányi járás 9 —, a verebélyi járás pedig 7.5 □ mérföld. Később az oszlányi járás visszaesatoltatván, megyénk területe az 1870-ki adatok szerint 46.43 □ mérföld.

Azonban Bars megyében haszonvető föld 525,028 holdra tétetik: ebből eke alá esik 232,318 hold, rétre 40,413 —, legelőre 44.664 —, kertekre 9671 —, szőlőkre 3450 —, erdőkre 194,512 hold. Ezek a régi kataszter adatai, az újabbak még közre nem bocsáttattak. Ezen adatok szerint a régi mérnöki felvétel, mely megyénket 49.163 mérföldre teszi, helyesebb, mint az újabb felvétel.

Ajánljuk megyénk határainak kiigazítási ügyét intéző köreink becses figyelmébe!

K Ö Z Ü G Y.

A selyemtenyésztés érdekében a közmunka-és közlekedési miniszterium országszerte elrendelte, hogy az államépítészeti hivatalok a közigazgatási bizottság közvetítésével oda hassanak, hogy az államutak az ország minden részeiben szederfákkal ültetessenek be s ez által a községek lakóinak figyelme a faültetvények hasznosságára fülhivatván, a selyemtenyésztés minden irányában előmozdítására.

Segélyalap, tőke semmiből.

Mi módon láthatjuk el a város szegényeit és árvaikat a legszükségesebbekkel, s miképp eszközölhetjük a szegény gyermekek iskoláztatását anélkül, hogy az bármely részről is anyagi áldozatokat követelne?

Olyan kérdés ez, melynek megfejtése majd nem lehetetlennek látszik, vagy legalább is kétes mosolylyal szemléljük a fejtegető bizonytalannak látszó vergődését.

Sokan foglalkozhattak már hasonló kérdéssel, de oly találó, közvetlen gyakorlati megoldást senki sem tüntetett még föl napjainkig, mint dr. J e n e i Viktor, kolozsvári egyetemi tanár.

A tudós férfiú egy levélben fejtegeti a kérdést, melyben az iskolalátogatás elháríthatlan akadályát, a szegény szülők mostoha viszonyait tüntetvén föl: egy, forrásra, segélyalapra utal, melyből a kicsinyek a szükséges ruházattal elláthatók.

Nehogy e levél értelmét, melyet dr. J e n e i ur a N. T. szerkesztőségéhez intézett rövidítések által megzavarjuk, adjuk egész terjedelmében, a mint következik:

K e d v e s b a r á t o m! Tudva van, hogy a népoktatásról szóló törvények általános tankötelezettséget elrendelő szabványai országszerte csak félig-meddig vannak végrehajtva.

Azt is tudjuk, hogy e bajnak egyik legfőbb, hogy ne mondjuk egyedüli oka: a szegénység. A szegény napszámos, a nyomorult özvegy asszony örül, ha rongyokba burkolt éhező gyermekének egy falat kenyeret adhat, és ha télen egy kis hulladék forgácsot gyűjthet, hogy viskóját kimelegithesse. De már arra nem jut, hogy gyermekét még iskolába is jártathassa. Mert, mielőtt iskolába küldené, tetőtől talpig föl kellene öltöztetni azt a rongyos gyermeket. De nagy sor ám ez! Kivált télen... Annymira nagy, hogy még a rendes foglalkozásban levő gyári munkás, vagy szolgálatban levő eselődféle se bírja meg. Pedig ezek, a legszegényebb néposztálynak már az arisztokrácia Amde hány ezereen vannak városainkban és községeinkben szétszórva azok a bizonytalan existenciájú nyomorultak, akik nem tudják ma, hogy lesz e holnap egy darab száraz kenyertük; mert nem tudhatják, hogy találhatnak-e holnap munkát... vagy résztvevő szívet... vagy büntársat?!

Ezeknek is vannak gyermekeik. Néha nagyobb számmal, mint a gazdagoknak. A törvényben ezekre is ki van mondva a tankötelezettség. Ki van mondva, de nincs végrehajtva. Nem is lehet.

Erélyes közoktatási kormány, tevékeny tanfelügyelő, jó iskola és jó tanító mind hiában fáradoznak azon, hogy minden tanköteles gyermek oktatásban részesüljön; mert a melyik gyermeknek nincs ruhája:

nem mehet az iskolába. És nincs olyan kényszer-eszköz, melylyel e bajon segíteni lehetne. Mert a „nincs“ nagyobb ur, mint a tanfelügyelő, vagy közigazgatási bizottság.

Es e baj sokkal súlyosabb, mint a milyennek első tekintetre látszik. Mert következménye némesak a tudatlanság, hanem a bűn is. A büntények statisztikájából régen kidomorodott már az az igazság, hogy a nyomor, tudatlanság és bűn hű szövetségesei egymásnak, a társadalmi rend békéje ellen naponként megújuló és folyvást tartó háboruban.

A törvényhozástól várni a baj orvoslását, annyi, mint János-pap országa után esengeni. Az államoknak mai napsig europaszerte elutasíthatlan rendes terhei mellett, honnan vehetne a törvényhozás annyi pénzt, hogy minden gyermeket fölruházzon, a ki ruhahiány miatt nem járhat iskolába?! Képtelen gondolat!

Ha pedig az ország nem adhat a szegény tanköteles gyermek ruházatára pénzt, a miniszter sem adhat. Szabályrendeletekkel pedig nem lehet téli ruhába öltöztetni a mezitelen.

Végre is be kell látnunk, hogy a baj a társadalom baja; a miből következik, hogy a társadalomnak kell orvosolnia. A társadalmat fenyegeti a baj; mert minél többen maradnak végképp iskolázás nélkül, annál több lesz a tolvaj, rabló, gyilkos stb., a kik ellen folyvást hadilábon, folytonos védelmi állapotban kell tartania magát a becsületes emberek társadalmának.

Kezdjük a védelmet ott, ahol könnyebb.

Fogjuk bűn kandidatusait, a nyomor gyermekeit, mielőtt gonosztevőkké lennének, vigyük iskolába s

Adjunk ruhát a ruhát nélkül szűkölköző szegény gyermekeknek oly feltétel alatt, hogy járjon iskolába. Es ezel egy sereg emberi lényt a bűn posványából a becsületes munka mezejére terelünk. Még olyanok is iskolába fogják küldeni gyermekeiket, a kiken minden kényszereszköz megtörik, mihelyt látni fogják, hogy legkönnyebb módja a gyermek-ruházásának az iskolába jártatás.

De honnan vegyük a pénzt arra a teméntelen gyermekruhára? Ha az ország nem bír el ilyen költséget: bizony nem lesz erre pénze sem megyének, sem községnek! A közönség, a jó szívetű emberek erszénye is annyi fölül van, már igénybe véve ezerféle kéregetéssel, hogy aláírási ívek kibocsátásától is igen keveset remélhetünk. Két-három gyermek felruházása: csöpp a tenger vizében. A bajt inkább növeli, mint enyhíti; mert több irigység és gyűlölet kél nyomában, mintsem hálaérzelem. A problema az lenne, hogy ne legyen egyetlen olyan tanköteles gyermek sem, a ki ruházat hiány miatt nem járhat iskolába.

Nos hát e problema megoldása egyáltalában nem lehetetlen társadalom uton. Sőt nem is nagyon nehéz. Elannyira hogy jóformán minden érezhető áldozat nélkül is megtörténhetik. És a mit az ország budgetje, elismerem, nem bírhat meg, azt minden város, sőt minden középszerű község, merem állítani, könnyű szerrel elhordozhatja.

Állításom igazolásul beszéljenek a tények.

Mi kolozsvárt alakítottunk a szegény tanköteles gyermekek segélyezésére egy saját szerű egyesületet, melynek tagjait tagsági díj fizetése egyáltalában nem terhel.

Az egyik községi iskola tágas, szellős és száraz padlását raktárrá alakítottuk egy lomtár számára.

Koronként gyűjtést rendezünk. Minden taghoz elküldünk egy kis litographált czédulát, melyben jelezzük, hogy 2 nap múlva az egylet megbízottja meg fog nála jelenni s az addig összeszedett „lomtárba való dolgokat“ át fogja venni. Ilyen dolgok minden háznál vannak. Hogy mik ezek a dolgok?, azt leírni lehetetlen; de a ki valaha zsbárús piaczon járt: képzelheti.

A kitűzött napon megindul a mi emberünk. Valamelyik tag még gyűjtő szekeret is ad lstenfizessére. Embertünknek kezében a tiszta s ebbe bejegyzti minde-
nütt, hogy mit adtak

Elfogadunk mindent, a mi zsbárusí uton értékesíthető; megbecsüljük az utolsó rongydarabot is; mászasmára gyűjtve jó pénzt ad érte re rongyszedő.

Kaptunk nagy mennyiségű viseltes ruhát, ezilinder kalapot, félrenyomott sarku czizmat, nyakkendőket, rongyos abroszt, kitánczolt bái ruhát, köntös derekat, használaton kívül helyezett kávéörölt, aranyozott képrámákat, bölesőt, gyertyatartót, orvoságos üvege-

ket, vasszerszámot és a Mindentudó tudja még, mi mindenfélét. Többen még adtak pénzt is; néhol sokkal bővebben, mint ha tagsági díjt fizettek volna; volt a ki 10 forintot, másik, a ki 15 forintot adott jó kedvéből, de mi nem kértünk senkivel egy fillért sem.

A községi iskola buzgó, ifju tanítóját megtettük gazdáknak; az iskola szolgálja szerény remunerációért egyszermind az egyesület szolgálja. Ők ketten olyan rendben tartják lomtárunkat, hogy gyönyörűség nézni. Ők végzik a gyűjtést is. Nem lealázó munka, mert csak olyan helyre mennek, a hol örömmel fogadják őket.

Gazda, gazdasszony örülnek, hogy kamarából, padlásról, pinczéből, kitakaríthatják azt a sok limlomot, a mi évek óta felgyűlt. Eldobni még kár lett volna, de használatból már kikopott, csak helyet foglal, láb alatt van... Milyen jó tréfa az, hogy ezzel a sok hasznavehetetlen dologgal egy sereg emberéletet lehet megmenteni!

Lomtárunkban mindennek meg van a maga helye. Külön csoportokban rendben állanak az egynemű dolgok. Mikor tele van a raktárunk: meghívjuk a zsbárnsokat, nyilvános árverést tartunk és pénzzé tesszük vagonunkat.

Eladunk mindent, kivéve az olyan ruhaneműt, a mi még átalakítva használható. Az ilyent földolgoztatjuk, s esinálunk a régi ruhából újat.

Jelenleg négy szabómester, két nő-szabó, és három esizmadia dolgozik szabadatlanul a mi „rongyos egy-lettnk“ számára. Pedig gyűjteni még egy tized részénél sem valánk azoknak, a kik várják és szívesen fogadják ami „adóintó“ czédulánkat. Majd tavaszig, vagy a nyár-középig sorban eljárjuk őket mind. A nyáron folyvást dolgoztatunk. Aztán a jövő őszszel teljesen felszerelve készen várjuk a telet.

Eddig még csak mintegy 70 gyermeket tudunk ellátni a szükségesei teljével; mert egyesületünk mindössze két hónap óta működik. De az eddigi tapasztalat már biztos kilátást nyújt arra, hogy a jövő télen nem lesz Kolozsvárt tanköteles gyermek, aki ruházat hiánya miatt nem járhatna iskolába.

A jövedelmi forrás, melyre egyelőre támaszkodunk, dus és kiapadhatatlan. Mert rongy és elkoptatott dolgok mindig lesznek. Ezek azok a bibliai kenyéradarabcskák, melyeket Jézus tanítványai, mintán öt kenyérből ötezer ember jóllakott volna, felszedének és „megtöltének tizenkét kosarakat“...

Meghatározott tagsági díj nem lévén, tagja lehet ami egyelőre nekünk az is, aki csak egy gombot ad. Ehhez képest nem is utasítja vissza ami fölszólításunkat senki. Nagyon sok gomb összegyűl. És gyűl ruha is, a mire a gombot fölvarjuk; akad pénz is, a mivel fölvarrassuk...

Nos keves barátom ez nem mese, na nem tény. Nincs is az egész dologban semmi rendkívüli. Megcsinálhatja egy-két jószívű ember akárhol, akármikor.

Az egésznek titka: egy kis rendszer vagyunk forgácsainak értékesítésében és a jótékonyágban.

Ha Hugo Viktor iverre terjedő értekezést ír Páris kloakáinak kincsét érő tartalmáról: a te lapod figyelemzetheti t. olvasó közönségét egy olyan lomtárra,

melylyel az általános tankötelezettség végrehajtásának egyik legnagyobb akadályá végekpen elhárítható.

Ránk fér! — dr. Jenei Viktor.

De felhasználható e forrás más hasonló jóté onyság gyakorlására is.

Nincs falu, község, vagy város, mely az ajánlatba hozott eszköz kellő felhasználása által jótékonytságot ne gyakorolhatna.

Speciális viszonyainkra vonatkozólag ezen ügyhöz még hozzászólunk.

Bars megyei közig. bizottságának gyűlése.

Bars megye közigazgatási bizottsága mult hó 20-án tartotta meg februárhavi ülését Székelyi Majláth István főispán ur elnökle alatt.

Az ülés folyamán következő fontosabb ügyek tárgyalattak.

I. Olvastatott a megye alispánjának január-hóra vonatkozó jelentése, melyből értesült a bizottság, hogy a személy- és vagyonbiztonság állapota kielégítő volt; tüzeset csak két helyen fordult elő és pedig Malonyán és Nagy-Kálnán. Mint nevezetesebb rendőri ügyek bejelentettek, hogy Uj-Bánya város erdében egy körülbelül egy éves fin gyermek hullája kitéve találtatott; a szivtelen anya Burg Anna személyében elfogtatván és a fenyítő törvényszéknek átadatott. Mihalik Tamás, volt felső-kamencezi lakos ismeretlen indokból fölakasztotta magát. Végre Fenyő-Kosztolányban egy ismeretlen illetőségű és nevü drótos tulságosan élvezett pálinkaivás folytán agyszélhűdésben hirtelen elhalt.

Az 1881- és az előző évekről kintlevő közmunkaváltság és bírságból januárhóban befolyt 882 frt, 43 kr. A kint levő hátralék tesz 5703 frt. 74 krt, melyből 750 frt. termézetben ledolgozás folytán leirandó lesz.

Az állategészségügy kielégítőnek jelezetett.

Ujonezőzási ügyek. A póttartalék nyilvántartásában ezimvesztettnek nyilvántatott 51 hadköteles s ezek évfolyamuknak megfelelőleg a póttartalék állományába áthelyeztettek.

A honvédség nyilvántartásában ezimvesztettnek nyilvántatott 55 hadköteles, s ezek hadiszolgálatra való alkalmasságuk tekintetében leendő megvizsgálás végett a f. évi újonozáshoz berendeltettek.

A f. évi újonozásra fölhivatott hadkötelesek száma a 3 korosztályban: verebélyi sorozó járásban 435, kis-tapolcsányi 540, oszlányi 225, garami 645 lévai járásban 718, Léva városban 115, Ujbányán 91, Körmezbányán 175, összesen 2945; ebből teljesen ismeretlen 314. Idegenek 189.

A f. évi újonozás kezdetét veendi márczius 2-án a befejeztetik április 20-án.

Főispán ur indítványa folytán az erdőrendészeti bizottságba tiszteletbeli kültagokul megválasztattak: Herczeg Odescalchy Arthur, Alman András, zsarnóczai kir. erdőmester, Lühr Máté és Náthéra Pál uradalmi főerdészek.

A megye alispánja bemutatván az 1877. XXII. t. cz. életbeléptető, azaz 1878- márczius 1-től, 1881. október 31-ig a községi bíróságok által elintézt

kisebb polgári peres ügyeknek számszerű kimutatását, melyből kitűnt, hogy a megye területén levő önálló politikai 200 kis- és nagy községből községi bírásokkal foglalkozott 130, az ezekhez beérkezett panaszok száma tett 5399-et. A megyéhez tartozó 3 városi községi bíróság által a fentebbi idő alatt beérkezett 3411 panasz.

A kis- és nagy községekhez beérkezett 5399 panasz közül elintéztetett nagyobb részét szóbelileg-5075, ebből felebeztetett 281. Elintéztetlenül maradt 324 panasz.

A zsarnóczai, ujbányai, szt.-benedeki és szt.-keresztői távirda mellék-állomások küldönczdi-táblázatai megerősítettek.

A garamujfalusi postaállomás további föntartása javaslatba hozatott.

II. A megyei főorvosok havi jelentéseiből értesült a bizottság, hogy a közegészségi állapot január folytán kedvező volt.

III. A kir. adófelügyelő jelentése a következő adatokat tartalmazza: mult évi hátralék kitétt deczember végével 296,384 frt. 19½ kr., f. évi negyedik esedék 190,452 frt. 55 kr., összesen 486,836 frt. 74½ kr.

Ezen összegre januárhóban befolyt 29,104 frt. 93½ kr., az esedékes hátralék tehát 457,731 frt. 81 kr. A f. évi januárhavi adóbefizetés a mult évinél 13,003 frt. 85 krral kedvezőbb.

A hadmentességi díj hátralék 1881- év végén tett 51,494 frt. 35½ krt, mely összegre januárhóban befizetett 502 frt. 75 kr., így a hadmentességi díj hátralék januárhoz végével 50,991 frt. 61½ kr.

A f. évi földadó kivetés jantárhóban befejeztetvén, kirotatott: Az ar-maróthi adókerületben 123,040 frt 79½ kr., a lévaiban 243,402 frt. 70 kr., a körmezciben 62,665 frt. 7½ kr.; összesen: 429,108 frt. 54 kr.

Végül bejelenti, hogy f. évre az adókiadó bizottságok megalakítván, működésüket márcziushó 2-ik felében kezdenék meg.

IV. A kir. tanfelügyelő jelentése, a népnevelés terén haladást jelez, a magyar nyelv-tanítása azonban nem minden iskolánál kielégítő, sőt a podluzsányi és solymosi iskolákban egyáltalában ki nem elégitő eredménnyel találkozott.

Főispán ur indítványa folytán az ujbányai agyagipar-iskolánál becsütetett rajztanítói állás újbóli rendszeresítése iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz fölterjesztés intézetni határozatott; nemkülönben az alispán indítványa folytán, a feloszlás felé közeledő ar-maróthi nőiipariskola helyzetének javítása czéljából egy bizottság küldetett ki.

Intézkedések tettek még Spada Ferencz, Maloveszky János Ujbánya városi s Paulicska Gáspár kisapáthi tanítók nyugdíjba helyezése iránt. — r l.

Különfélék.

— Lapunk harmadik cikkére különösen fölhívjuk t. hölgyeink becses figyelmét, kiknek szives támogatása nélkül a valóban üdvös czélt siker nem koronázhatja.

Tárcza.

A lévai csata.

Irta: Dr. Hohenauer Ignác.

(3. Folytatás.)

— Csak holt testeinken keresztül jusson az ellenség a várba! — szolt a többi magyar ur.

— Ugy legyen uraim! — helyeslé Neumuth, osztom az urak véleményét és kész vagyok kegyelmetekkel az utolsó csepp vérig harezolni, hitemért és a császárért meghalni, azért szó se legyen köztünk a vár földadásáról, mert a végsőig fogjuk oltalmazni.

Ezután a kapitányok által egyetértőleg kinek-kinek kiadatott a rendelet, mire az urak szétszoltak, hogy a kezükre bízott fegyveresekkel a kitzött pontokat elfoglalják.

Souches sem késedelmeskedett, még az éjjel elérte a Garamot, melyen Koháry és Caprara azonnal átgázoltak ezer emberrel, kikkel ezután az éjszont leple alatt, — eső és szél még elősegíté tervüket, — megkerülvén az ellen táborát, a magaslatokat szándékoztak elfoglalni. Nem csekély meglepetésükre azonban, itt már őrtüzeket pillantottak meg és az előre küldött őrsök azt jelenték, hogy ezek körül tatárok tanyáznak. Rövid meggondolás után rögtön támadást határoztak és a mitsem sejtő tatárookra oly erővel csaptak, hogy azok védelemben nem, hanem csak futásban keresvén menekülést, a város délkeleti oldalán táborzó oláhoknak rohantak. Ez által oly nagy zavart idéztek elő az egész török táborban, mikép itt nem is vették észre, hogy Souches egész serege még ez éjjelen kelt át a Garamon és Léva észak felőli oldalán foglalt állást.

A várban és városban meghallották ugyan a lármat és esatazajt, de az éji sötétség miatt nem tudták minnek tulajdonítani; vigaszukra szolgált azonban azon gondolat, hogy Souches serege bizonyosan megérkezett. Örömtől dagadó kebellet pillanták meg, — őrség és lakosság, — kora hajnalban a villogó sisakokkal nyitották meg az egyik kaput, midőn Koháry huszárait látták a vár felé vágatni.

Vitéz dandárjának élén maga Koháry lovagolt be a nép örömköltésai közt, egyenesen Kazylakása

felé tartott, meghozván neki a fővezér parancsát, mely szerént könnyű lovasainak élén a táborba jöjjen, míg Neumuth a várban marad és míg lehet a török tábor, a várókára és a kálváriára fölállított ágyukból lövöldözi.

A viadalra mindig kész kapitánynak, barátainak és huszáriainak nem sok idő kellett a készületre; azon időt azonban, míg egybegyűltek, Kazyné arra használta föl, hogy Koháry grófot és vitéz csapatját egy a körülményekhez mért reggelivel megvendéjelje.

Fél óra múlva készen állt Kazylakása előtt az uri utczában a csekély számú, de válogatott sereg; a köztvézek száma csak hatszáz és egynehány volt, de a városban tartzkodó nemesek, Kazylakása barátjai, legfényesebb hadi öltönyeikben és prűszkölő méneken szinte megjelentek, hogy az eldöntő csatában részt vehessenek. Névszrint: Pély Nagy András, ki egyszermind szolgabíró is volt, Illava Lászlófy János megyei főjegyző, Pély István, Szakmáry János, Simonyi István, Törey András, Gyárfás István és Csanda Miklós, azonfölül a két hadnagy: Ebeczky Mihály és Csató Mihály. A porkoláb Zámory István is szeretett volna részt venni a dicső csatában, de hivatala vis a várban.

Kazylakása az alatt érzékeny bucsut vön nejtől és fiától, nemsokára Koháry kíséretében teljes hadi diszben jelent meg utczán, hol a jelenlévők által harsány éljenkiáltással, ogadták.

Miután e megtiszteltetést megköszönte és a fegyveres csapaton végig tekintett volna, e szavakat mondá: — Kedves barátaim és hűeim! Kevesen vagyunk ugyan számra nézve, de a szemeitekben lobogó szikra a honszeretet lángja, mely tudom, hogy sziveiteket is el tölti. — sziveiteket, mely szegény hazánkért utósó csepp vért is képes oda adni! — Így gondolkodtam én is, engem is hasonló lelkesedés fog el, azért is tetterővel és önfeláldozással tizszerte annyit leszünk képesek végrehajtani, mintha csak közönnnyel, mintha csak zsoldért karczolnánk. Előre tehát vitéz bajtársak, előre a harezba, Istenért és hazánkért!

Ezzel a két csapat egyesülve, Koháry és Kazylakása vezetése alatt vig trombita harsogás közt, de a nők könybe borult szemei által kísérvé, vonult ki a városból.

Nemsokára elértek a tábor, és a fővezér sátrát,

ahol a többi főtiszt már egybe gyűlt, hogy haditámasot tartsanak. Koháry István gróf és Kazylakása János azonnal Souches Lajos tábornagyhoz vezetettnek, ki őket a legszívélyesebb előzékenységgel fogadá.

— Gróf ur bizonyosan tudja már, hogy az éjjeli támadást sikeresen végrehajtottuk — Kérdé Koháry.

— Igenis gróf ur — felelt Souches — ez örömhirt ideje korán megtudtam és ágyuim egyrésztét föl is küldtem, hogy a törököket nyugtalanítsák. A várbeli ágyuk is az ellen táborának vannak irányozva? — kérdé Kazylakása.

(Folytatjuk.)

A mi vasárnapunk.

(Falusi életkép.)

Irta: Kamocsay Pista.

Erdőn, mezőn kihalt az élet, bucsut veszünk a ligettől, melynek bársonyát sárga avar takarja. Ahol eddig vidám kirándulók zajától visszhangzott az erdő, egy-egy kőszta varju károg a kopár fák ágain, hangja még rémesebbé teszi környezetét, kár... kár... kár. Nincs itt most élet, el, el innét, zaj, élvezetekbe tessék el a rémes gondolatot, hogy egyszer majd fejünk fölött is megszólal e hang, kár... kár...

A tél az élvezetek ideje, összehozza a legkülönbözőbb elemeket, bensőbbé, szorosabbá teszi az emberek között levő kötelékeket, a szívek fölmelegsznek s bár dideregve futunk régig az utczán a zimankós időben. De annyi élvezetet nyújt, hogy nincs ember, kinek egy-egy kedves emléke ne lenne utána. S hogy így fölmelegszünk a hideg által kényszerített családi tüzhely mellett, milyen nehezen esik elválásunk, ha a tavasz virágai intenek felénk s csak az a tudat enyhíti az elválás fájdalmát, hogy jövőre ismét találkozunk.

Ott, hol örökös hó fedi a földet a családi élet sokkal bensőbb, ők az együtt élésre vannak utalva: de kedvesebb is nekik a föld, melyhez oly szoros kötelékek fűzik s talán innét lehet kimagyarázni, hogy az eszkimó szíve hamarabb megszakadna, mint sem nyomorult földjét el tudná hagyni.

De hová vittek kalandos gondolatim? Pedig csak egy pillantást kell vetnem az ablakra, hogy itthon

— **Munkácsy Mihály** világhírű festőművész, hazánk büszkesége foglalkoztatja már két hét óta a sajtót. Ő körünkben van, hogy személyesen bemutassa azon festményét, mely őt a festők fejedelmévé emelte. E kép „Krisztus Pilatus előtt”, 25 életnagyaság alakot ábrázol. Budapest uszák az örömben, Munkácsy neve jár szájról-szájra, mindenki látni kívánja azt, ki hazájának dicsőségét, hírnevét magához forrva hirdeti. A művészek esüggve kísérik lépteit, főuraink lakomát rendeznek tiszteletére, hogy az irigylésre méltó férfival pár pillanatot tölthessenek. Hiszen **Liszt Ferenc** hazánkia, a szintén világhírű zongoraművész is mondta neki: „Mily boldog ön, mennyire irigylendő — hiszen — hazája nyelvén fejezheti ki honfitársainak köszönetét.” Érdekes tudni, mily egyszerű multja van e nagy művészek. Atyja **Lieb Mih.**, Munkácson lakott, mint kinestári hivatalnok, ott született fia **Mihály** is, később Miskolcra költöztek, hol édes anyjuk elhalt. Lieb, mint főpénztárnok jó módban élt; mindamellett fiát az 50-enes években független állásra kívánva juttatni iparos pályára adta. Így lett **Lieb** Miskából asztalos inas, később asztalos legény s mint ilyen Aradon is dolgozott, hol egy kirakathat megtetszevén neki egy hatalmas bajusza kép, lepíngálta, melyre mindenki mosolyogva mondogatja: hisz ez **Jókai**; s ezzel kezdé meg képi művészetét. Utóbb **N.-Váradra** került, hol az iparos rajziskolát szorgalmasan látogatta; itt nyerte **Szamosy** tól, a mostani reáliskolai rajztanártól az első elméleti oktatást. Honnét Pestre jövé, a mindenki által leereskező, barátságos modoráról úgy, mint befolyásáról egyaránt ismeretes **Mácsay Lukács**hoz, meggyék szülöttjéhez fordult tanácsért, közbenjárásért; így jutott azután a pestvárosi reáliskola igazgatójához. **Ney Ferenc**hez, kitől rajzképeségéről bizonyítványt szerevén, Bécsbe mehetett. Ezután folytonos küzdelem között rendíthetetlen kitartással képezte magát, miről eléggé tanuskodik a 38 év daczára öszbeborult fő; míg végre nevet vívott magának és megházasodván, **Párisban** megtelepedett. S ma üdvözöljük szívünk teljes melegével a nemzetét forrón szerető hazánkfiát, a világ elsőrendű művészt.

— **Kaszinó-estély** tartatik folyó hó 9-én Léván, melyre a rendezőség a tagok szíves figyelmét azzal a hozzáfélével hívja föl, hogy az általuk bevezetett vendégek is szívesen fogadtatnak.

— **Jubileum.** **Scolára** Ignác thaszári plébános egyszerű, de lélekemelő ünnepélyességgel tartá meg nagyszámu barátai s tisztelői jelenlétében, Thaszáron folyó hó 27-én 50 éves áldozásának jubileumát. A manuduktori teendőket **Kovács János** névű plébános végezte. Az ünnepélyes szt. mise után díszes vendégkoszoru gyűlt össze az ünnepelt jószívű lelkipásztor vendégszerető házában. Ebéd alatt **Germane** z Károly megyénk tanfelügyelője mondott az ünnepeltre zamatos talpraesett köszöntőt. Ez érdemes férfiú már 46 év óta plébános és pedig **Thaszáron** van és hajlott kora daczára teljes egészségnek és vidorságnak örvend.

— **A fővárosi képzőművészeti bizottság** febr. 16-iki ülésében szóba jött a **Szent István szobor** ügye azon alkalomból, hogy Pestmegye köziratot intézett a hatóságokhoz ennek fölkarolása végett. A bizottság már előbb is foglalkozott sajtó iniciatívájából a szobor

eszméjével, most idején látja pozitív javaslatokkal lépni elő a tervezett mű nagyszerűségéhez méltó alakban. Elénk eszmecseré után határozatba ment, hogy a főváros közgyűlésének ajánlatni fog, hogy Budapest főváros a szobor ügyét fölkarolva, szavazzon meg fölállítására költségeihez huszonötezer forintot évi 500 lírtos részletekben. Az áldozat nagyságát indokolja a 200—250 ezer frtba kerülendő szoboresport nagymérvűsége s azon körülmény, hogy a fővárosban fog fölállítatni s az ezredéves állami lét megünneplésének is egyik kiváló momentumuma lesz. A főváros ezzel egyttal forduljon a fölterjesztéssel **Simor herceg** primáshoz és **Tiszta miniszterelnökhöz**, hogy a szobor létesítése ügyének álljanak élére és bizottságot szervezni sziveskedjenek. Szó volt a helyről is, hol a szobor fölállítandó lesz; e tárgyban — bár az eskütér, oktagon, Erzsébettér, városháztér stb. fölemlítettek, határozat nem hozott, de leginkább visszhangra talált **Lipthay** és **Havas Sándor** nyug. államtitkár azon indítványa, hogy a szobor **Budavárbán**, a **Hentzi-szobor** helyén fog legméltozban állani.

— **Felső-Turon** (Hontmegyében) a napokban késő éjjel tűz támadt s pár pillanat alatt az iszonyu szél következtében az egész utca egy lángtengeré lett. A tömémenten vagyon mellett két férfi és egy nő is a tűz martaléka lön. — **P. H.**

— **Legkedvezőbb helyzete van a nőknek** Franciaországban. Az ottani kormány a legkülönbözőbb hivatalokban alkalmaz asszonyokat és leányokat. A pénzügyminisztérium számos nőt alkalmaz a dohány-hivatalban; a francia bankban a bankjegyek osztályozás s ellenőrzése nőkre van bízva; a nevelés terén tanító s felügyelői állásokat foglalnak el; azonkívül még más ágakban, pl. mint posta- és számtisztek is nyernek hivatalokat. A francia kormány által alkalmazott nők férjhez mehetnek, de előbb értesíteniök kell főnökeiket e szándékukról; azután tudakozódnak a leendő férj jelleme és viszonyai után és csak, ha az így kiderült adatok nem szolgáltatnak okot kifogásra, adják meg a házassági engedélyt. Nálunk is alkalmaztatnak a nők némely hivatalban, de férjhez menetelük gyakran akadálynak tekintetik a hivataluk megtartásában.

— **A földmivelési minisztérium** ápril hó 22—24-ig napjain tennye szállítására rendez. E vásárra tenyészképes szarvasmarhák és juhtok vétetnek föl s megkivántatik, hogy áruk határozottan kitétessék. A legszebb állatokat díjazni is fogják. A vásár utolsó napján, a tulajdonos meghalgtatása mellett, az állatok árvezetni fognak. A vásár látogatása díjmentes.

— **Rövid hírek.** A képzőművészeti akadémia, a vallás- és közoktatási miniszter nyilatkozata szerint már a jövő évben föl lesz állítva. — A tanítói oklevél, a közmunka- és közlekedési miniszter rendelete értelmében, képesíti az illetőket a vasuti üzletgyakornoki állomásokra, anélkül, hogy erre külön vizsgálatot kötelesek volnának tenni. — **Akadémiánknak** a **F. Lapok** híre szerint **Szuszits Lajos** pacseri földbirtokos végrendeletileg mintegy 80,000 frtot hagyományozott. — **Szkobelevre** vonatkozólag sokféle hír futja be a világot. Mondják, hogy a párizsi beszédét már elmondás előtt ismerték Pétervárott. Hogy **S.** föllépése Európa hangulatának kipuhatólására irányult. Hogy **S.** a czár kegyelmét elveszté, megfosztatik rangjától és —

hogy a lányok csaknem ezért szerették meg. Van aztán olyan öreg urunk (28 éves), hogy akármelyik fiatal lány férjhez menne hozzá, mert olyan kedves öreg ur.

Ha aztán a szellemi élvezetekkel jól laktunk, jönnek az anyagiak, egy kis sonka, meg egy kis thea. A kérelhetlen rendező itt is esendet követel, már veri a poharat. Ne tessék megijedni, nem toast lesz **Romeónk**, **Schiller** „Handschuh“-ját szavalja, majd meg **Vörösmarty**, **Petőfy** kerekednek felül. . . . Kedves egészségére! Hasonlóképp! Vége van ennek is. Előáll aztán a mi **Pattink**, meg a mi **Neolinink**, nem ugyan operai áriakkal, hanem józitu magyar népdalokkal, néha csak egyedül, máskor meg kettősen, majd meg ezt vesszük észre, hogy mindnyájunkat magunkkal ragadtak.

Körbe ülünk s a mi „öreg urunk” elkezd, hogy **Ábrám** hat sieben **Söhne**. . . . s míg ezt énekeljük, minden mozdulatát utánozni kell és a játék czimén hol az ajkát, hol a fulét csipkedi meg szomszédnőjének, mit tehetünk egyebet, utánna kell csinálni esupa bohóságából, esupa játékból s milyen jól esik ez.

Előáll a kántor is, ezt már ő rendez. „**Hajmágy Péter**, **Hajmágy Pál**” éneklis a többi vele, de a mely szótagnál megáll, a többinek is meg kell állni. Tehát kezdjük meg egyszer veri a taktust mutatja, hogy akarja kezdeni. . . . Hej! . . . Van zaj, nevetés. Három is kezdett énekelni, ezek zálogot adnak. Egy esomé gyűrű, kules stb. jött össze, ezeket ki kell váltani. Mit érdemel azon büntös, kinek a zálogja a kezemben van! Edesítsen kávét! A „büntös” előáll, leány s nagyon szívenkezik, de a büntetést ki kell állani, oda megy hát a tiszteletes urhoz, hogy menjen vele kávét edesíteni. Ő ugyan már kissé öreg arra, de azért elfogadja s legelőször is a maga keserűségén segít, aztán sorba esőkol minden nőt, futnak ugyan előre, de a viláért sem hagná kávéját senkinek sem kesertten. Társa annál engedékenyebb, de itt meg a férfiak nem engednek, kiveszi mindegyik részét, csakogy itt sem mérnek egyenlő mértékkel, vagy csak én láttam úgy?!

A rendező, ki eddig is mindég csak parancsolt, odaül a zongorához s most is úgy kell táncolni, amint ő akarja. Nincs ellene senkinek sem kifogása, járjuk is jó kedvvel, míg csak az utcán meg nem szólal a baktér, hogy „**Hallja** meg a háznak ura, kettőt ütött már az óra”. . . . Vége a mulatságnak, készülődünk baha, hogy egy hét múlva ismét találkozunk.

elmegy a lázadókhöz. — **Munkácsy** képe, mint **Sedlmayer**, a képbirtokosa kijelenté, egyelőre nem eladó. — **A lázadás** színhelyén eddig 87 zászlóalj katonaság van, mintegy 75,000 ember. A mozgósítás még mindig tart s hír szerént Lengyelországban is történnek összpontosítások. — **Igen érdekes mozgalmat** indított **Zichy J.** a képviselőházban; ugyan is határozati javaslatot nyújt be, mely szerént a honvédségnek teljes ellátása, fölszerelése —, a közös hadseregnek szükséglete pedig a quota arányban, kizárólag magyarországi ipartelepek által szerzettessék be. A javaslatot már eddig, a 444 igazolt képviselő közül, 265 aláírta.

— **Moró Béla** nyitramegyei főjegyző büntügyében a vizsgálat befejeztéven, kitünt: hogy a hivatalos pénzekből mintegy 6000 frtot sikkasztott el; a hamis váltók pedig 32,000 frtot tesznek ki. — **Az első hazai takarékpénztár** jótékonycélokra 30,000 frtot adományozott. — **Pétervárott** ismét egy nagy nihilista pörben hoztak ítéletet, mely a kalommal 10 egyént halálra ítélték. — **Munkácsy Mihály** híre szerént **Ófelsége** által a **Lipóttal** díszítik föl, melylyel a bárói rang jár. — **Egy újabb miniszteri rendelet** értelmében az erdészet állami vizsgálat tett egyének adója is kétszeresen veendő a virilisek összeállításánál. — **Bismarck** hg. a czárnak tudomására hozta, hogy a jó viszony nem állhat fönn Németország, Ausztria-Magyarország és Oroszország között; míg **Ignatieff** miniszter lesz. — **Viktória** angol királynőre márcz. 2-án egy ember pisztolylyal rálőtt, sérülés nem történt, a merénylőt elfogták. — **Hamilton** angol herceg a családi által gyűjtött műkincseit eladja. Ez elhatározásra az birta a hercege, mivel ősi fészket a szomszédok újabb emelt gyárainak örökös zaja háborgatja. A herceg birtokában levő világhírű művészek festményei, szobrai, faragványai óriás-összeget képviselnek. — **A homonnai kaszinó** **Dobzánzkynak**, a **Lembergben** elfogott pánszláv agitátornak vejét, a tagsági jogaitól fölfüggesztette. — **Steiner Katalin**, ki ezelőtt 4 évvel Bécsben, **Balog Kata** meggyilkolása miatt fogságra ítéltetett, szabadlábra helyezteték; **Steiner** ártatlansága úgy derült ki, hogy a gyilkos (**Vaschauer** fiatal katona) maga jelentkezett.

LEVELEZÉS

Turóc-Szt.-Márton, február hó 22, 1882.

Tek. szerkesztő ur!

Mig az ország alsó részében a dalmát fölkelés alkalmából mind sürűbben történnek elfogatások, addig nálunk semmi nyoma sincsen a panszlávok e téren való ütelmeinek, mivel azonban nekik soha sem lehet hinni s nem lehet tudni, vajjon titokban nem terveznek-e valamit, azért élénken kísérik is minden lépteiket. Maguk és lapjaik keveset látszanak foglalkozni ez ügyvel, a **Národnie Noviny** is csak a tóvárosi lapokból szedi ki erre vonatkozó értesítést.

A karácsoni ünnepek előtt megjelent **Protosztantizmus és Panszlavizmus** című röpitattal bővebben foglalkoztak. A nevezett munka **Felvidéki** név alatt, egy hazafias érzelmű ev. lelkész tollából került ki, ki ismerve a nemzetiségieknek az egyházi ügyekben is elkövetett hazaellenes működését, nevezetes leleplezéseket tett az ev. papok és tanítók működéséről, számokban mutatta ki a panszláv papok és tanítók számát, ismerteti az iskoláikban használt könyveket, élesen kikel a superintendensek ellen, kik egyik évben magyar, a másikban német s a harmadikban tót nyelven tartják a gyűlést megnyitó beszédeiket és még most sem követelik, hogy az anyakönyveket magyar nyelven vezessék. Fölvívja a kormány figyelmét, hogy ne engedje magát félre vezetetni ezen álszenteskédők által, mert az alföldi panszláv tanítók között közkézen forgó kéziratok nem keresztelést és esketést írták versek, mint azt a superintendens jelentette, hanem ő általuk szerkesztett cikkek, melyek nagyrésze **Turóc-Szt.-Mártonban** lát napvilágot.

Természetes, hogy ezt nem lehetett szó nélkül hagyniok s **Mudron Pál** turóc-szt.-mártoni ügyvéd és ismert elsőrendű kapacitásuk sietett is az a **N.-Novinyban** hosszasan ismertetni és egyes tételeit megczáfolgatni, azonban kevesebb szerenésével, mint azt jeles ügyvédi gyakorlata után méltán várni lehetett volna.

Ujabbán **dr. Mudron Mihály**, ki **Grünwald** „**Felvidék**” című tanulmányával is kiállott a sikra, válaszolt erre is egy hason című röpiratban, ezt azonban még nem olvastam. Több mint bizonyos, miszerént újból tagadja, hogy ők panszlávok lennének s erősen állítja, hogy ők ép oly igaz hazafiak, akár csak egy született magyar, csak irodalmukért, nyelvükért küzdenek. Bajos ezt elhinni!!

Felvidéki azt írja a panszlávokról, hogy nagyon összetartanak. Ezzel szemben a **N. Novinyban** arról cikkeznek, hogy vajha ez úgy lenne, mert ők az ellenkezőt tapasztalják, különösen fáj a vezéreknak, hogy a népet még mindég nem tudják részükre megnyerni s ebből kifolyólag a cikkiró indítványozza, hogy adjanak ki naptárakat, melyek által jobban magukhoz vonhatják a közönséget.

Átalában az újabb időben nagyon lehangoltak a tót lapok s bizonyos esűgedés vehető észre rajtuk. Nagyon bántja őket, hogy mind inkább kikelnek ellenük s azok is ellenségeik lesznek, kiket jó barátaiknak hittek.

N—n.

A közönség köréből.

Budapest, febr. 24, 1882.

Alulírott 1848/49-iki honvédfőtiszt, a honvédegy-letek országos központi választmányának h. főjegyzője, az Országos honvéd történelmi évkönyv — volt szerkesztője, a **kairói, newyorki és párisi** magyar egy-

legyek ismét a mi kis falunkban. A toronyban megcsendül a harang s imára hívja a lakosokat, hogy Isten iránti kötelességüknek is tegyenek eleget. Ablakom alatt kettésével, hármásával mennek a templomba, alig ismerem meg egyiket-másikat a sürűen hulló hópelyhek olyan tarkává teszik. A fák is, mintha virágoznának, el vannak lepve a fiom pelyhekkkel, itt-ott meg egy esengős szán siklik végig a hóborította utczán. Kint a határ egy uttalan pusztá, csak a torony, vagy egy-egy vén fa az utmutató a szomszéd faluig. Kinek lenne kedve ott járni most? Jobb a száraz, meleg szobában, nem is igen kívánczik innét ki az ember, de hát ma vasárnap van s ez még sem olyan nap, mint a többi. Az ember nemesak a jobb ebédet kívánja meg ilyenkor, hanem egy kis szórakozást is. Falusi embernek falusiak az igényei. Mi nem vágyunk sem **Sarah Bernhardt** — sem más világhírű művészek után, mi nagyon örülünk annak, ha a jegyző ur tehenese azzal az üzenettel jön, hogy **Veronka** kisasszony szívesen lát bennünket estélyre. Elmegyünk mindnyájan nem is lehet az másképp, ebből a kis társaságból kitélik aztán minden. Alig esteledik egytt vagunk s a bizalmas eszevegést a rendező szakítja meg, ki a mai est programját olvassa föl. 1. sz. Nyitány a „**Portici** némá”-ból négy kézre. Kitűnően sikerült, szinte belefáradtam a tapsba. 2. sz. „**A mama**” vigj. **Szigligeti** től személyek stb. A kijelölt személyek helyet foglalnak az asztalnál, mert hát mi csak úgy olvassuk föl a darabokat. Szegény az eklézsia, maga harangoz a pap. Ami jó magyarul annyit tesz ez esetben, hogy nem levén színházunk, sem arra való alkalmas helyünk, így ismerkedünk meg az irodalom e téren fölmerült kiválóbb termékeivel. De azért higyjék el kérem, hogy „**elő a dásunk**” mindég jól sikerül s ennek legjobb bizonyítéka a „**telt ház**” s a közönség elismerése.

Mindenkinek meg van a maga szerepköre. Őh a mi **Romeónk** is tud a mi **Juliánknak** gyöngéd, lágy hangon szívéhez szólani. Ki tudja szerepből-e vagy igaz szívből? Néha megtörténik, hogy **Julián**nak valami szende özevgyet kell adni s **Romeónk** másnak kénytelen szerelmet vallani. Ennek is elmondja, csak a torkát köszörűli közbe-közbe élesen. Aztán van nekünk olyan „**mamánk**”, hogy ha megereszti a nyelvét, ju ju ju! . . . Pedig áldott jó asszony, a férje tudná legjobban megmondani. . . . A **segédjegyző** pedig olyan eséesap tud lenni,

letek elnökségeit az iránt kérem föl: sziveskednének az ott lakó magyar testvéreink életéről állapotáról, szóval azok mozzanatairól egy kimerítő névszerinti jegyzéket statisztikai adatokkal küldeni, hogy azt, történelmi érdekeltséggel bíró s ez évben szerkesztendő országos honvédkönyvben közölhessem.

Ugyanezen indokból van szerencsém tisztelettel fölkérni a magyar- és erdélyországi honvédegyleteket is: miszerint a saját egyleteinél igazolt 1848/49 honvédbajtársak névsora postautján alólírtak (Budapest II. ker. magy. északi vasuti palota) az egyletek és bajtársak érdekében is, mielőbb díjmentesen kezeimhez juttatni sziveskedjenek. Bajtársaink névsora egybegyűjtésének ezéjla az: hogy ezelőtt 12 évvel kiadott névsor hiányait pótoljuk; vannak olyanok is, kik még azon időben az igazolástól visszahúzódtak, s később még is jelentkeztek; ez évkönyvben, mely a régi honvédek életében táján már az utolsó kiadás leendő, minden még élő bajtárs neve előfordulna tehát s így ezzel az egyesek utódainak, rokonainak, vagy hű barátainak örök emlékül a legnevezetesebb szabadságharc korszakából egy igen becses történelmi ajándékot hagyhatnak hátra.

Végezetül fölkértem az 1848/49-iki, azon honvédegyletek, melyek az országos központi választmány-nyal további szoros viszonyban megmaradni, vagy ezentul állni óhajtának, miszerint alólírttal az egy-együletük székhelyét, esetleg címét tudatni sziveskedjenek: hogy így a legutolsó közgyűlés óta szerkesztett központi választmányi ülések jegyzőkönyveit nekik is megküldhessem.

Teljes tisztelettel:

Morzsányi Sándor,

1848/49. országos honvédegylet központi választmányi h. főjegyző.

Irodalom és művészet.

A Regényvilág 11-ik füzeté a szokott gazdag és jeles tartalommal jelent meg. E vállalatnak rövid idő alatt csakugyan sikerült a legio' bak becsülését kivívni. Beltartalmára nézve nemcsak hogy versenyezhetik, de még felül is múlja a külföldi hason- nemű folyóiratokat, a mennyiben a Regényvilág a jónak is csak legjavát közli. Négy oly név, mint Jókai, Abrányi, Tolnai és Ebers, nem egyhamar található együtt akármely szépirodalmi vállalatban. **Jókai** ragyogó tollából jelenleg „Egy játékos, a ki nyér” című jelenkori társadalmi regényt közli, melynek színelveje Fiume. Ifj. **Abrányi** Kornél, e termékeny és tehetséges írónk „Egy modern apostol” című regényét és Tolnai Lajos, A nemes vér” című erdélyi regényének folytatásait mellélt a világhírű **Ebers György** „Egy polgármesterné a XVI-ik századból” cz. legújabb és a külföldi kritika egyhangú véleménye szerint legérdekesebb regényét közli Szász Károly, elsőrangú műfordítónk magyaros áttűtetésében. El nem mulaszthatjuk, a művelt közönséget újra és újra a kiváló szépirodalmi közlönyre figyelmeztetni és annak pártolására fölhívni. Részletes tájékoztató és mutató-ványszámot bárkinek szivesen küld a kiadóhivatal, ha az iránt levelezőlapon megkeresetik. (Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt. 50 kr. Előfizethetni a kiadóhivatalban: Révai Testvérek könyvkereskedése Budapesten IV. Koronaherceg- utca 2. sz. és minden honi könyvkereskedésben.)

A Gazdasági Mérnök című mezőgazdasági és műszaki hetilap február 23-iki számának gazdag tartalmából érdekese- nek tartjuk fölemlíteni a következő nagyobb cikkeket: Víz ügye- ink kezelése és az ügyvitel nehézségei (3 cikk.) **Micskei Im- rőtől**. A Rába szabályozása. **Meiszner Ernőtől**. A vasuti vas- felépítvényi rendszerek. **Speidl Bódogtól**. A ritka sorvetés kö- zének olcsó megművelése. **Páter Dénestől**. Szökőkutak (6 ábrá- val.) **Bécsnek** huszal való ellátása. A lisztgyártás haladása. Az áll- lati testarányossága. (A Wilkens-féle aranyvágás. 1 ábr.) **Rónay Gyulától**. Új szerkezetű iróasztal (3 ábr.) Az angol mezőgazdaság hanyatlása. A veteménymagvak és a kereskedők. Az őszi búkkönyv előnye. **Szobonya Bertalantól**. Nyári vendéglő (4 képpel.) Az őrleai adó Olaszországban. A színházak tűzbiztonságáról. Ideiglenes dalcsarnok (öt ábrával.) Az állati test arányosságához (1 ábrával.) **Löcherer Andortól**. A csatornák és vasutak hossza. **Herich Károlytól**. A dohány trágyázása. **Dr. Kossutány Tamástól**.

stb. Ezekon kívül minden számában van legalább 10-15 gyökör- lati érdekű kisebb közlemény, hasznos utmutatás stb. A **Gazda- ségi Mérnök** megjelenik minden héten, díszesen kiállítva a képek- kel gazdagon illusztrálva. Előfizetéseket egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frtjával még ez év elejétől is folyvást elfogad a kiadóhivatal (Budapest, Kecskeméti utca 17.

Nyilatkozat.

Sajnálattalunkat fejezzük ki a fölött: hogy hamis információk után indulva, a pocsvadlói gyilkosság alkalmából a lap 1881. évi 43-ik számában, „**nép- lázítás és temetés megtagadása**” tár- gyában **Raphadinesz Vilmos** bagyanyi a. h. ev. lelkész urról hamisnak bizonyult híreket közöltünk. Kelt Léván 1882. évi februárhó 26-án.

Nemesek Gyula,
Holló Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

— T. N.—n a k. Beccses választát várva: a jövő számban.
— F. A.—n a k. H. Morácz. Levelet irtunk és — várunk.
— Ujfalusi S.—nak. Köszönjük — fölhajszáljuk.
— „Viharban” nem közölhető. — Az orthográfiát is ajánljuk.
— O. K.—n a k. Sajnos, hogy cikkének közléséhez közi lapunk megrendelését; ebből az látszik, hogy ön nevét minden áron nyomtatva kívánja látni; a mi áldozatunk azonban arányta- lanul nagyobb lenne s így — közleménye napvilágot nem lát.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor**.

10. szám. HIRDETÉSEK. Március 5, 1882.

38. 10-3.

A legmagasabb kitüntetésben részesült Hoff János-féle maláta-kivonat, mint csalhatatlan hatással bíró gyógyszer van elismervé. Császárok és királyok által 58-szor kitüntetve. Használható köhögés, mellbajok, testi gyengeség és vérszegénység ellen.

Hivatalos jelentés e szer hatásáról.

A cs. k. osztrák tábóri kórházak igazgatóságának jelentése: A gyomor működésé- nél beállt szabálytalanságok alkalmával, idült hurutnál, gyengeségnél és elsóványodásnál a **Hoff János maláta-kivonat-egészségi-sör kiváló hatással bíró gyógyszernek bizonyult.**

Valamennyi eddig előfordult betegség esetében nemcsak mint könnyen bevehető szer, hanem mint tápláló és erősítő hatással bíró ital észleltetett.

Gayersfeld Pirz őrnagy és cs. k. biztos. **Dr. Mayer** ezredorvos kijelentjük továbbá, hogy miután a Hoff János kitűnő gyógyhatással bíró maláta- gyártmányai több ezer orvos által ilyenekül elismertettek és nyilvánítottak, mely orvosi nyi- latkozatok külön feljegyeztettek, az az 1864. és 1866. német, az 1871. francia és végre az 1877. és 1878. háborúk alkalmával a hadi kórházakban használtattak. 1876-ik évben újlag jutalmaztattak 9 fejedelem, császárok és uralkodó nagyhercegek által „udvari szállítók” czímmel. A legújabbban pedig Ő Felsége az osztrák császár, a német császár és a szász kí- rály ismétli kegyelmeiben részesítették. A legkiválóbb politikai egyéniségek hasonlóan pártfo- góik. A Hoff János maláta-kivonat csak akkor valódi, ha a kereskedelmi törvényszéknél be- jegyzett védő-jegygyel van ellátva.

A valódi Hoff János maláta-édecskek kék papírosba vannak csomagolva. 2 frton alul semmi sem szállítható.

Főraktár a következő gyógyszertárakban. Léván: Medveczky Sándor.
Nyitra: Kovács József. Ipolyvágyon: Dombó Károly. Selmeczen: Wankovics Lajos.

Nincs többé tyukszem és szemölcs!

A Nagy-Sólymosi Konez Ármin gyógyszerész és vegyész által készített „**CLAVETHYL**”

tyukszem, szemölcs, anyajegy, vastagbőr, függőly és minden hasonló bőrképződ- ményt irtó szer, mely minden égető vagy étető szertől ment, **fájdalom nélkül gyógyít.** Ara 1 üveggel használati utasítással 1 frt.

Hatásáért kezeskedem.

Kapható: Léván Medveczky Sándor, Bolemán Ede, Érsekújvár Fleischer Kornél, Aranyos-Maróth Simo- nidesz Pál, Nyitra Tombor Kornél, Kovács József, Selmeczbánya Sztankay Ferencz, Ipolyvágy Berke István, Losonczon Kirchner Dániel gyógyszerész uraknál. **Budapest főváros és a vidék majd minden nagyobb gyógyszerárában.**

Továbbá ajánlom **Sz.-Udvarhelyről** postán megrendelhető, alábbi kitűnő hatású szereket n. m. **Arczkenőcs és mosdóvíz.** Szeplő és minden bőrbetegség ellen, kitűnő hatású. Ara 1 frt 50 kr. **Csusz és köszvényessz.** biztos hatású, több elismerő irattal kitüntetett szer. Ara egy nagy üveggel 1 frt. **Cotillon szesz** az annyira kellemetlen ezrlábu bogarak ellen, szag és szín nélkül, biztos és gyors hatású 30 kr. **Emésztő labdacsek,** mindenféle gyomorbetegség, Katzenjammer, korhelység utáni betegség ellen biztos hatású. Ara 1 frt. **Fogocseppek.** Vattával mindenféle fájdalmat azonnal megszüntet, 35 kr. **Édes magyar mustár, gyógyerejű és ételhez való,** kitűnő. Ara egy nagy üveggel 70 kr egy literes üveggel 1 frt 70 kr. **Pantlika gilisza** ellen biztosan ható, könnyen bevehető szer. Ara egy adaggal 4 frt. „**Glycin**” labdacsek, egér, patkány, vakond stbit irtó szer. Csakis rügeszű állatoknak ár- talmas, házi állatoknak egész ártalmatlan. Ara 50 kr. **Hajpor.** Tökéletes ártalmatlan, kellemes illatu. Ara 1 frt. **Hajfestő, keleti, barna vagy fekete** használati utasítással, többszörre elegendő. Ara 4 frt. **Hajszesz.** Hajnövesztő, gondírtó, moly és korpásság ellen biztos hatású. Ara 1 frt. **Hurut-labdacsok.** Nátha-, orr-, gége-, mell- és tüdő-katharrusnál gyors és biztos hatású. Ara 1 frt. **Poloskairtó** tinctura, könnyen kezelhető, gyorsan és biztosan ható 50 kr. **Kéz, hónalj és kellemetlen szagu lábizzadás elleni por.** Biztos hatású. Ara 1 frt. „**Multograph**” minden hasonló készüléket felülmúló száraz utoni írás, rajz, kotta stb. 1/2 óra alatt 80-100 példányban sokszorosítására. Ara 1/2 iv papir nagyságu nyomfelülettel franco 6 frt, egy iv pa- pir nagyságu 12 frt. **Tanno chinin hajkenőcs.** Hajbarnító, növesztő, gondírtó, moly és korpásság ellenes. Biztos ha- tású. Ara 1 frt. **Szalamiás szeltekék,** kellemes ízű, köhögés, mellfájás, torok és mellnyálkásság ellen kitűnő, bore- zás közben és aztán is használva, a bor kellemetlen hatását szünteti 1 doboz ára 30 kr. **Sóborsszesz** gyógyszerészeti előállítva, legtisztább és legerősebb, 1 üveggel 40 kr. **Tinta ruhajegyzésre, állandó fekete.** Elegendő pár száz darab ruhára. Ara 1 frt. **Vértisztító labdacsek.** Egy doboz 35 kr. stb. stb.

Csomagolás és bérmentes megküldésért bármily nagyságuért csak 50 krt számítok.

42. 10-7. **Nagy-Sólymosi KONCZ F. ANDRÁS** gyógyszerész
Sz.-Udvarhelyt, — Erdély.

London James Singlair-féle

„GOLD WATER SOAP.”

Az angolok hidegvíz-szappana. — Hidegvízben fáradtság nélkül tökéletesen mosni.

Ezen szappan kiváltképeni előnyei a követ- kezők:

Ebből egy kilo azt a szolgálatot teszi, amit a közönségesből 3 kilo.

A melegvízben mosás feleslegessé válik, a ká- ros alkatrészek, mosó-gépek, más egyéb a fehérne- mütt pusztító műszerek többé nem használndók.

A munka ellenben az eddigi eljárással szem- ben egy harmadra olvadit ie.

Ezen szappan a szövetnek, a színek s a bőrnek kevesebbet árt, mint bármely más szappan.

Miután pusztán csak hideg vízzel lesz mosva, a vízgőzök hátrányai is elenyésznek. 39.1.

Ez a világ legtisztább, legkonzentráltabb és legolcsóbb szappana s egy szóval rendkívüli megtakarítást nyújtó szappan, tüzelő és munkában.

Egyedüli raktár Léván, **BOLEMANN JÓZSEF** urnál.

Kételkedve kérdi némely be- teg önmagától: me- lyik gyógyszerhirdetésnek lehet hitelt adni? Ez, vagy ama hirdetés nagysága által tűnik fel; a beteg választ s a legtöbb esetben épen — a legrosszabbat! A ki az ilyen csalódást s a hiába való pénzkidást el- kerülni akarja, annak tanácsoljuk, hogy **Gorisohek Károly** cs. kir. egyetemi könyvtárától Bécsben (Istvánér 6) ho- zassa meg magának a „Betegbarát” című könyvecskét, mert abban a legjobbnak bizo- nyult gyógyszerek tárgyilagosan és kimerítő- en vannak ismertette, úgy, hogy minden be- teg teljes nyugalommal bírálhat és a legjobb választatja magának. A fentebbi, már 29 ki- adást ért könyvecske ingyen és bérment- ve küldetik meg a megrendelőnek, tehát nem okoz több költséget, mint 2 krajczárt a levelezési lapért, mely magyar is lehet. 40.9.

Eladó gyümölcsfák.

A léva-uradalmi Génye gazdaságban,

2-3 éves magas törzsű almafa,

darabonként 20 krajával eladó.

41.1.

Minek Minek

PESTRE, BÉCSBE?

mikor nálam minden előpénz nélkül

75 kra czáros részletfizetésre

HOWE, ANGER, SINGER, WEHLER & WILSON.

gépet,

5 évi jótállás mellett kapni.

Családi célokra ajánlom, 5 évi jótállásom mellett a Singer-gépeket 40 forintért. Öreg gépek becsesértnek, vagy igazittatnak jutányos áron; gép- tük, részek és csolnak, raktáromban mindig találhatók.

43. 38-8.

Fischer Miksa kereskedésében Léván.